



МІНІСТЕРСТВО
ВІДНОВЛЕННЯ
розвитку громад, територій
та інфраструктури України

ДАЙДЖЕСТ

ДЛЯ АНТИКОРУПЦІЙНИХ УПОВНОВАЖЕНИХ

Антикорупційні новини

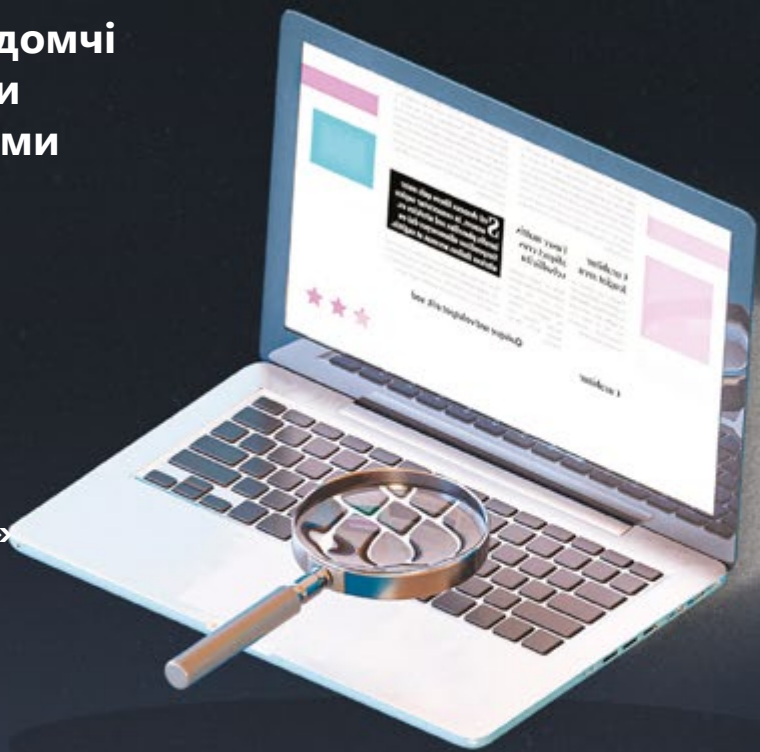
> 3

Мінвідновлення та підвідомчі підприємства покращили показники зрілості системи управління ризиками

> 7

Вдалі практики
ПрАТ «Українське
Дунайське пароплавство»


> 8





05.09.2024 р.


Сергій Деркач
Заступник Міністра розвитку громад,
територій та інфраструктури




 Україна на порозі важливих подій для сектору протидії корупції, а саме напрямку викривачів, зокрема виплати перших винагород викривачам. Мова про два кримінальних провадження, в яких викривачі можуть отримати 13,3 мільйона гривень та 1,68 мільйона гривень. Шлях від прийняття закону до перших виплат вже триває 5 років, але завершення цього процесу покаже, **що той, хто не мовчить, правий**, а держава, попри війну, готова до виконання своїх зобов'язань перед викривачами.

 На перший погляд це нелогічні витрати під час війни, але **без викривачів держава втратила б значно більше**. Я переконаний, що виплати стимулюватимуть напрямок, а **бути викривачем стане "модно"**.

 Не мовчати про зловживання, з якими зіштовхуються посадові особи, особливо якщо це стосується процесу відновлення - це **підвищувати ефективність використання ресурсів**, значну частину яких ми отримуємо від наших партнерів.

 Я знаю, що антикорупційні уповноважені Мінвідновлення та підвідомчих організацій, за підтримки міжнародних партнерів працюють над побудовою системи викривання в своїх колективах. Минулого року НАЗК запустило **Єдиний портал повідомлень викривачів**, на сьогодні Міністерство та більшість організацій зі сфери вже підключені до порталу.

 В Міністерстві проведено цілий ряд тренінгів для посадових осіб та інформаційну кампанію для викривачів. Відбудова України - дуже відповідальний процес, тож **прозорість та підзвітність має бути серед пріоритетів**, адже від цього залежить підтримка наших партнерів та довіра громадськості до Міністерства та інших учасників процесу.

АНТИКОРУПЦІЙНІ НОВИНИ



Представники Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури взяли участь в тренінгу, що стосувався прав викривачів та особливостей українського і міжнародного законодавства у цій сфері.

Захід відбувся 23 серпня за підтримки UNDP долучилися близько трьох десятків фахівців Мінвідновлення та підвідомчих організацій і держпідприємств.



Експерт UNDP Олена Карпова розповіла про міжнародний досвід сфери та деталі кейсів викривачів, які на сьогодні розглядаються в українських судах.

“13,3 мільйона гривень та 1,68 мільйона гривень винагороди - це те, що можуть отримати українські викривачі вже найближчим часом, але поки триває дискусія щодо джерел фінансування цих виплат. Чи велика це сума? Для порівняння у США, де інститут винагороди викривачам має свою багаторічну історію від спеціальних законів та програм до виплати у 2023 році найбільшої в історії викривання винагороди в розмірі 279 млн дол.” - розповіла експертка Олена Карпова.

? Яка процедура захисту викривача? Чи може отримати статус викривача антикорупційний уповноважений? В яких випадках і кого повідомляти про виявлені факти - це лише частина питань, які обговорювались під час тренінгу, який став свого роду дискусійним майданчиком.

“В Україні до викривачів та загалом людей, які повідомляють про зловживання та навіть злочини часто ставляться негативно. Порівняно з США, чи країнами Європи - нам є над чим працювати, адже в них за спиною десятки років, а в нас механізм викривачів в етапі становлення. Цікаво було почути експерта та думки колег, адже саме в дискусії народжується істина та ідеї змін”, - розповів головний спеціаліст сектору запобігання та протидії корупції Мінвідновлення Віталій Залізник.



17 16 серпня відбувся «Форум доброчесних громад», який організувало Національне агентство з питань запобігання корупції за підтримки. Форум присвячений доброчесності на місцевому рівні та її важливій ролі у відбудові України на шляху до європейської інтеграції.

🎤 Спікерами заходу були представники Національного агентства з питань запобігання корупції, Програми «U-LEAD з Європою», Антикорупційної ініціативи Європейського Союзу, Всеукраїнської Асоціації об'єднаних територіальних громад, Української асоціації обласних та районних рад, міжнародних та національних громадських організацій, представники громад.

Форум проходив вже вдруге і став унікальною платформою, створеною НАЗК та партнерами для координації дій з розбудови доброчесності в громадах. Своїм досвідом та напрацюваннями поділилися представники влади, міжнародних організацій, органів місцевого

самоврядування – керівники обласних, міських, селищних, сільських рад, а також профільних асоціацій.

👉 Співпраця з ОМС, громадами та міжнародними партнерами спрямована на розвиток і прозору відбудову регіонів, є пріоритетом НАЗК. Національне агентство проводить активну роботу в цьому напрямку, надаючи практичну допомогу, зокрема, у сфері виявлення корупційних ризиків та проведенні антикорупційних експертиз.

Учасники заходу ознайомились з успішними кейсами добросесних практик різних громад, сучасними інструментами для підвищення ефективності врядування, а також інструментами, впровадження яких забезпечить сталий розвиток регіонів та держави в цілому.

Своїми напрацюваннями в площині розбудови добросесного врядування на місцевому рівні поділились з учасниками Форуму також представники громадського сектору. Так, методика оцінювання «Індекс публічності місцевого самоврядування», розроблена Громадянською мережею ОПОРА в 2012 році та доопрацьована з урахуванням актуальних викликів сьогодення у 2024 році, дає можливість розвивати рівень публічності в громадах.

Запис трансляції форуму

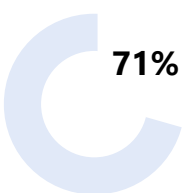
[Трансляція форуму](#)



Мінвідновлення та підвідомчі підприємства покращили показники зрілості системи управління ризиками

📄 Міністерство за участі UNDP здійснило річний зріз оцінки зрілості системи управління ризиками у підпорядкованих Міністерству ДП та АТ. Для оцінки використовувалась Анкета що включала 46 питань, згрупованих по 5 розділах. Участь в опитуванні взяло 20 організацій.

В результаті виявлено:



71%

організацій не мають системи управління ризиками взагалі, або вона знаходиться на початковій стадії чи у процесі розвитку,



29%

опитаних організацій мають недосконалу систему управління ризиками.



За останній рік середній рівень зрілості системи управління ризиками в установах, підпорядкованих Міністерству, підвищився з 0,7 до 1,2 бала (максимальний можливий бал - 3). Попри зростання, загальний рівень зрілості залишається низьким, проте позитивна динаміка є показником руху в правильному напрямку.

Ключові фактори, що вплинули на зміни:

- ▶ Активні комунікації Міністерства щодо важливості побудови системи управління ризиками, підготовка та публікація Стратегії впровадження на офіційному сайті.
- ▶ Вилучення зі сфери оцінки підприємств Державного агентства автомобільних доріг України, які мали мінімальний рівень зрілості, що позитивно вплинуло на середній показник у 2024 році.

Підвищення рівня зрілості в окремих організаціях, зокрема:

Організація	Рівень зрілості до	Рівень зрілості після
ДП «МА «Бориспіль»	1,6	1,9
ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство»	1,2	1,94
ДП «УКРВОДШЛЯХ»	0,9	1,45
ДП «Миколаївський морський торговельний порт»	0,2	0,71
АТ «Укрзалізниця»	1,4	1,73
АТ «УКРПОШТА»	1,1	1,53

Міністерство продовжить роботу над вдосконаленням системи управління ризиками та підтримкою установ у досягненні вищого рівня зрілості.



Міністерство розвитку громад та територій України визначило ключові ризики, пов'язані з низьким рівнем зрілості систем управління ризиками в підпорядкованих організаціях. Наразі система управління ризиками вимагає подальшого вдосконалення, що є пріоритетом для забезпечення стабільної та ефективної роботи.

Серед основних ризиків:

- 1 **Ризик невиконання фінансових планів та затверджених бюджетів** внаслідок неврахування ризиків в процесі планування та бюджетування, відсутності ризик-орієнтованого підходу під час прийняття управлінських рішень
- 2 **Корупційний ризик** внаслідок відсутності системи внутрішніх контролів за діяльністю державних підприємств, а також відсутності взаємодії в рамках системи управління ризиками між різними функціями ДП. Відсутність системи ризик-менеджменту спричиняє корупційні ризики, які неможливо виявити у вертикалі корупційного комплаєнсу, адже їх джерелами можуть бути неочевидні процеси
- 3 **Ризик відсутності корпоративної реформи державних підприємств та АТ**, та відповідно невиконання ЗУ "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління", що передбачає формування системи управління ризиками та внутрішніх контролів
- 4 **Загроза відновленню України** через зменшення упевненості інвесторів та міжнародних донорів у цільовому та ефективному використанні коштів внаслідок відсутності системи внутрішніх контролів та управління ризиками в вертикалі Міністерства розвитку громад та територій України, та підпорядкованих йому державних підприємств
- 5 **Ризик збитковості державних підприємств**, у зв'язку з високим рівнем корупційних ризиків (сценарій періоду післявоєнного відновлення), як наслідок зменшення надходжень до держбюджету, зниження кредитоспроможності та інвестиційної привабливості.

В результаті оцінки зрілості Міністерство здійснить необхідні зі свого боку кроки для її покращення, а також підготує рекомендації для підпорядкованих організацій щодо наступних кроків, які потрібно виконати з метою покращення системи управління ризиками.

ДІЛИМОСЯ ДОСВІДОМ



Вдалі практики ПрАТ «Українське Дунайське пароплавство»



У приватному акціонерному товаристві «Українське Дунайське пароплавство» (далі – ПрАТ «УДП») розроблено та впроваджено «Порядок проведення антикорупційної перевірки кандидатів на посади, що вразливі до корупційних ризиків ПрАТ «УДП», який є важливою практикою для мінімізації корупційних ризиків і забезпечення доброчесності на підприємстві.

Основними елементами такої практики є:

- › 1. Перевірка доброчесності кандидата на посаду (виконується перевірка наявності фактів корупційних дій кандидата на посаду у минулому, судових рішень, репутації у сфері бізнесу та державного управління, а також проводиться аналіз попередніх місць роботи на предмет можливих конфліктів інтересів або зв'язків з корупційними практиками).
- › 2. Перевірка на конфлікт інтересів (аналізуються можливі конфлікти інтересів кандидата, зокрема через родинні, корпоративні або інші зв'язки).

За підсумками перевірки складається висновок про ступінь корупційних ризиків, пов'язаних із кандидатом. Результати перевірки використовуються для ухвалення обґрунтованих рішень щодо прийняття на роботу, що суттєво підвищує рівень доброчесності на підприємстві.

Ознайомитись
із документом
можна тут

[Порядок проведення
антикорупційної перевірки](#)



ПРАВА ВИКРИВАЧІВ КОРУПЦІЇ

ПРАВА ВИКРИВАЧА

- бути повідомленим про права та обов'язки;
- на отримання інформації про реєстрацію та прийняття повідомлення, стан та результати його розгляду;
- на подання доказів, надання пояснень, свідчень або відмову їх давати;
- на отримання безоплатної правничої допомоги;
- на отримання відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав, витрат на адвоката та судовий збір;
- на конфіденційність та анонімність;
- на отримання винагороди;
- на отримання психологічної допомоги;
- на звільнення від юридичної відповідальності;
- на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла у разі загрози життю і здоров'ю або на відмову від таких заходів.

ГАРАНТІЇ ЗАХИСТУ ТРУДОВИХ ПРАВ ВИКРИВАЧА

ЗАБОРОНЯЄТЬСЯ:

- застосовувати до викривача негативні заходи впливу (звільнення, примус до звільнення, притягнення до дисциплінарної відповідальності, переведення, атестація, зміна умов праці, зменшення заробітної плати) або загрозу таких заходів;
- перешкоджати викривачу у здійсненні трудової, професійної, господарської, громадської, наукової або іншої діяльності, проходженні служби чи навчання;
- вживати будь-яких дискримінаційних заходів до викривача;
- застосовувати до викривача формально правомірні дії, які носять вибіркового характеру.

ГАРАНТУЄТЬСЯ:

- поновлення порушених прав викривача та його близьких осіб;
- виплата середнього заробітку, грошової компенсації, різниці в заробітку.

ВИКРИВАЧ МАЄ ПРАВО НА ВИПЛАТИ ТА КОМПЕНСАЦІЇ ЗА ПОРУШЕННЯ ТРУДОВИХ ПРАВ

у разі **відсторонення** викривача від виконання трудових обов'язків не з його вини

оплата праці на період відсторонення здійснюється в розмірі середньої заробітної плати працівника за останній рік

у разі **переведення** викривача, його близьких осіб на іншу постійну нижчеоплачувану роботу (посаду) у зв'язку з повідомленням

підлягають негайному поновленню на попередній роботі (посаді) + **виплата різниці в заробітку** за час виконання нижчеоплачуваної роботи (не більш як за 1 рік)

у разі **звільнення** викривача, близьких осіб у зв'язку з повідомленням

підлягають негайному поновленню на попередній роботі (посаді) + **виплата середнього заробітку** за час вимушеного прогулу (не більш як за 1 рік)




у разі наявності підстав для **поновлення на роботі** звільненого працівника у зв'язку із повідомленням та **за його відмови від такого поновлення**



виплата грошової компенсації у розмірі 6-місячного середнього заробітку

у разі наявності підстав для **поновлення на роботі** звільненого працівника у зв'язку із повідомленням та **в разі неможливості поновлення**

виплата грошової компенсації у розмірі 2-річного середнього заробітку

ВИКРИВАЧ МОЖЕ ЗВЕРНУТИСЯ ЗА ЗАХИСТОМ ДО

-  Антикорупційного уповноваженого
-  Національного агентства з питань запобігання корупції
-  Правоохоронних органів

-  Системи безоплатної правничої допомоги
-  Суду

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК АНТИКОРУПЦІЙНИХ УПОВНОВАЖЕНИХ



АНОНСИ ПОДІЙ

- **4 вересня** - Тренінг з недопущення конфлікту інтересів для працівників МІУ в межах реалізації заходів Антикорупційної програми. Анна Федоренко
- **10-11 вересня** - в Києві відбудеться тренінг «Організація та контроль антикорупційної діяльності під час відбудови».
- **18-19 вересня** - у Києві відбудеться дводенний тренінг для антикорупційних уповноважених органів місцевого самоврядування, присвячений ефективному налагодженню антикорупційної роботи.



КОРИСНА ІНФОРМАЦІЯ



«Викриття за євростандартом: що має змінити Україна, щоб ефективніше протистояти злочинам»

Посилання на статтю

[Стаття](#)



Презентація «ВИКРИВАЧІ
КОРУПЦІЇ: ПРАВОВИЙ
СТАТУС ТА МЕХАНІЗМИ
ЗАХИСТУ»

Ознайомитись
із презентацією
можна тут

[Презентація](#)





ФІЛЬМИ ПРО ВИКРИВАЧІВ КОРУПЦІЇ



«Державні таємниці» (Official Secrets)

Співробітниця британських спецслужб Кетрін Ган передає пресі інформацію про спроби шпигунства за членами Ради Безпеки ООН, наслідком чого може стати вторгнення до Іраку.



«Секретне досьє» (The Post)

Власниця «Washington Post» та її головний редактор ризикують своєю свободою та прибутками, аби розкрити таємну діяльність уряду.



«Небезпечна гра Слоун» (Miss Sloane)

Елізабет Слоун — геніальний лобіст, у кар'єрі якої були тільки перемоги. Елізабет вирішила взятися за справу, яка може для неї дуже погано закінчитися, — вона хоче встановити контроль над зброєю.



«Ікар» (Icarus)



Викривач Григорій Родченков вирішив розкрити світу махінації Росії із допінгом для спортсменів під час Олімпійських ігор у Сочі. У результаті російським спортсменам забороняють брати участь в Олімпійських іграх під стягом своєї держави, а самому Родченкову доводиться тікати з країни.



«Інформатор» (The Informant)

Працюючи віцепрезидентом аграрної корпорації, Марк Вітекер допоміг ФБР викрити картельну змову, у якій приймали участь компанії по всьому світу.

